

Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi ja
Sisejulgeolekufondi
juhtimis- ja kontrollisüsteemi audit

Hinnangu andmine juhtimis- ja kontrollisüsteemi
põhinõudele nr 9 – asjakohased ja täielikud arvestused
sissenõutavate, sissenõutud ja tühistatud summade kohta

Lõpparuanne
nr 4.1-1-2023/12_C4-1

21.02.2024

SISEMINISTEERIUM

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus:

vastutava asutuse juhtimis- ja kontrollisüsteem põhinõude nr 9 osas toimib hästi (kategooria I¹). Hindamiskriteeriumite koondtabel on esitatud aruande lisas 1.

Auditi käigus tähelepanekuid ei tehtud.

Audit on läbi viidud kooskõlas rahvusvaheliste siseauditi standarditega.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ JKS põhinõuded ja toimivuse klassifikatsioon vastavalt Komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2017/646.

A – OSA SISSEJUHATUS

1. Auditi eesmärk, objekt ja ulatus

Auditi eesmärgiks oli anda hinnang vastutava asutuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi (edaspidi *JKS*) põhinõude nr 9 (asjakohased ja täielikud arvestused sissenõutavate, sissenõutud ja tühistatud summade kohta) tõhususele.

Auditi objektiks oli Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi *AMIF*) ja Sisejulgeolekufondi (edaspidi *ISF*) vastutava asutuse *JKS*.

Hinnangu andmisel lähtuti järgmistest hindamiskriteeriumitest:

9.1. olemas on raamatupidamisarvestuse kord, mis tagab täielikud ja täpsed raamatupidamisaruanded;

9.2. olemas on piisavad ja asjakohased protseduurireeglid tõendusmaterjali säilitamiseks programmi kulude kohta.

2. Taustinfo ja õiguslik alus

Audit viidi läbi vastavalt Komisjoni 25.07.2014 delegeeritud määruse (EL) 1042/2014 artiklitele 14.1 ja 14.2, mida on muudetud Komisjoni 16.05.2018 delegeeritud määrusega (EL) 2018/1291, ning siseauditi osakonna 2023. aasta tööplaanile (2023. finantsaasta auditi raames).

ISF koosneb 16.04.2014 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr 515/2014 loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendist (*ISF-Borders*) ning 16.04.2014 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr 513/2014 loodud politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendist (*ISF-Police*). *ISF-Borders* üldeesmärk on tagada liidus kõrge turvalisuse tase, hõlbustades samal ajal seaduslikku reisimist välispiiride ühetaolise ja kõrgetasemelise kontrolli ning Schengeni viisade mõjusa menetlemise abil, kooskõlas liidu kohustusega austada põhivabadusi ja inimõigusi. *ISF-Police* üldeesmärk on aidata kaasa turvalisuse kõrge taseme tagamisele liidus.

AMIF asutati 16.04.2014 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) nr 516/2014. *AMIF*-i üldeesmärk on aidata kaasa rändevoogude tõhusale juhtimisele ning ühise varjupaiga-, täiendava või ajutise kaitse poliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja edasiarendamisele, austades seejuures täiel määral liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid.

Vabariigi Valitsuse 13.11.2014. aasta korraldusega nr 482² on Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutav asutus Siseministerium ning auditeeriv asutus Siseministeriumi siseauditi osakond.

Viimane *JKS* põhinõude nr 9 audit viidi läbi 2021. aastal (auditi lõpparuanne nr 4.1-1-2021/12_C1-4 (29.10.2021)), tulemus – kategooria I.

3. Auditi läbiviimise aeg ja läbiviijad

Auditi viis ajavahemikul 15.11.2023 – 21.02.2024 läbi Siseministeriumi siseauditi osakonna juhtivaudiitor Marilis Männik. Auditi eest vastutav isik on osakonnajuhataja Tarmo Olgo.

² Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ja auditeerimisasutuse määramine.

4. Auditi käigus teostatud toimingud

Audit viidi läbi vastavalt Siseauditi osakonna „AMIF ja ISF auditeerimise käsiraamatule“ ning Euroopa Komisjoni juhendmaterjalile³.

Toimingute käigus hinnati JKS põhinõude nr 9 kontroll-lehe alusel, kas auditi nr 2021/12 käigus tehtud järeldused on jätkuvalt kehtivad, soovitusel on rakendatud ning süsteem toimib nõuetekohaselt.

JKS põhinõude nr 9 testimine viidi läbi 2023. finantsaastal esitatud maksetaotluste ning tehtud tagasinõuete alusel. Testimise eesmärgiks oli hinnata protseduurireeglite täitmise vastavust protseduurireeglite kirjeldusele ning kontrollijälje olemasolu.

Toimingute tolmusena anti hinnangud hindamiskriteeriumitele 9.1 ja 9.2 ning põhinõudele nr 9. Hinnangu andmisel tuginesid audiitorid toimingute käigus kogutud tõendusmaterjalidele⁴.

5. Valimi moodustamise meetoodika

Valim moodustati fondide lõikes 2023. finantsaastal mitte lõppenud projektidest. Aluseks võeti põhimõte, et auditeeritakse minimaalselt 10% kuluridadest, 10% maksete summast ja minimaalselt 3 projekti fondi kohta. Valimi moodustamiseks kasutati juhusliku valimi moodustamise meetoodikat. Samuti arvestati järgmiste täiendavate põhimõtetega:

Üldkogumi suurus	Üldkogumi suurusele vastav valimi suurus
1	1
4	2
5-11	3
12-49	4
50-299	10%
> 300	30

6. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatuse ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Audiitorid on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta põhjendatud kindlustunne, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

³ „Note on the assessment of the management and control system and on the principles, criteria and indicative scales to be applied when determining financial corrections made by the Commission“ (AMIF-ISF/2017/10).

⁴ Auditi aruande koostamisel on lähtutud eeldusest, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad fondide rakendamise protsesse ja tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud/mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitori järeldused võinud olla teistsugused.

B-OSA – AUDITI TULEMUSED

Hindamiskriteerium 9.1

Audiitorite hinnangul tagab vastutava asutuse raamatupidamisarvestuse kord olulises osas täielikud ja täpsed raamatupidamisaruanded.

Hindamiskriteerium 9.2

Audiitorite hinnangul on vastutavas asutuses piisavad ja asjakohased protseduurireeglid, mis tagavad olulises osas tõendusmaterjali säilitamise programmi kulude kohta.

Kinnitame lõpparuande 7 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Tarmo Olgo
Siseauditi osakond
osakonna juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Auditi juht:

Mariliis Männik, *CGAP*
Siseauditi osakond
juhtivaudiitor

(allkirjastatud digitaalselt)

Lisa 1. Hindamiskriteeriumite koondtabel

AMIF	
JKS Põhinõue	Kategooria ⁵
Põhinõue nr 9 – Asjakohased ja täielikud arvestused sissenõutavate, sissenõutud ja tühistatud summade kohta	I
Hindamiskriteerium nr 9.1 – Olemas on raamatupidamisarvestuse kord, mis tagab täielikud ja täpsed raamatupidamisaruanded	I
Hindamiskriteerium nr 9.2 – Olemas on piisavad ja asjakohased protseduurireeglid tõendusmaterjali säilitamiseks programmi kulude kohta	I

ISF	
JKS Põhinõue	Kategooria
Põhinõue nr 9 – Asjakohased ja täielikud arvestused sissenõutavate, sissenõutud ja tühistatud summade kohta	I
Hindamiskriteerium nr 9.1 – Olemas on raamatupidamisarvestuse kord, mis tagab täielikud ja täpsed raamatupidamisaruanded	I
Hindamiskriteerium nr 9.2 – Olemas on piisavad ja asjakohased protseduurireeglid tõendusmaterjali säilitamiseks programmi kulude kohta	I

⁵ I kategooria - Toimib hästi. Ei vaja parandamist või vajab seda vähesel määral. Puudusi ei ole tuvastatud või need on vähetähtsad. Neil puudustel puudub või on väike mõju hinnatud põhinõuete või süsteemi toimimisele

II kategooria - Toimib, kuid vajab mõningast parandamist. On tuvastatud mõned puudused. Puuduste mõju hinnatud põhinõuete, asutuste või süsteemi toimimisele on mõõdukas. On antud soovitusel, mida auditeeritav peab rakendama.

III kategooria - Toimib osaliselt, kuid vajab olulist parandamist. On tuvastatud suured puudused, mis seavad fondid silmitsi eeskirjade eiramise ohuga. Mõju põhinõuete või süsteemi toimimise tõhususele on märkimisväärne.

IV kategooria - Sisuliselt ei toimi. On tuvastatud arvukad tõsised ja/või ulatuslikud puudused, mis seavad fondid silmitsi eeskirjade eiramise ohuga. Mõju põhinõuete või süsteemi toimimise tõhususele on märkimisväärne – hinnatud põhinõuded või süsteemid toimivad vaevu või ei toimi üldse.

Lisa 2. Summary in English

Scope of audit:

Management and control system for key requirement 9 (Appropriate and complete account of amounts recoverable, recovered and cancelled).

Overall summary of very important and critical findings, together with recommendations to the responsible authority:

No findings.

Overall audit conclusion:

As a result of the audit work performed, the audit team concluded that the Responsible Authority's management and control system for key requirement 9 (Appropriate and complete account of amounts recoverable, recovered and cancelled) is working well (category I).

Estimated financial and operational impact of the weaknesses identified:

The no financial impact.

Corrective measures for the functioning of the system (action plan):

N/A